

Fără să se teamă că o sărbătorire cu foarte puține surle și trâmbițe ar putea părea modestă, Teatrul „Luceafărul” din Iași a aniversat o jumătate de secol de activitate „în familie”. 50 de ani de când artiștii-păpușari din Iași și publicul lor s-au întâlnit pentru prima dată și-au hotărât să nu se mai despartă. O promisiune pe care, în ciuda piedicilor, fiecare încearcă să o țină.

50 de ani de bucurii și deziluzii, de veselie și durere, de lacrimi și surâs a căror poveste a fost scrisă pentru noi toți de Oltița Cântec. An după an, spectacol după spectacol, actori, regizori, scenografi, muzicieni, coregrafi, dramaturgi... Fiecare întâmplare și fiecare om se regăsesc între copertele pe care penița inspirată a lui Dan Hatmanu a scris titlul ales de autoare – *Luceafărul – o istorie evenimentială*. O carte dedicată tuturor celor care au știut să-și asume propria vocație și care au crezut cu tărie că visul e viață.

Când un teatru se uită în oglindă

Răsfoind monografia *Luceafărul 50 – o istorie evenimentială*, scrisă de Oltița Cântec cu prilejul aniversării teatrului de păpuși ieșean, prima imagine ce mi-a venit în minte a fost că acest volum e ca o oglindă în care apare clară și netulburată imaginea unui teatru cu o istorie obișnuită. Citind-o apoi, mi-am dat seama că este mult mai mult decât atât, și anume un fel de puzzle uriaș, alcătuit cu îndemănare din fragmente de amintiri, de sentimente, de gânduri ale oamenilor care au jucat un rol important în istoria Teatrului „Luceafărul”, oamenii care *sunt* istoria vie a acestui teatru. Printre ei se numără Elena Brehnescu, Simona și Ion Agachi, Constantin Brehnescu, Nicolae Brehnescu, Virgil Străistaru, Camelia Poenaru, Constantin Amutencei și mulți alții.

Fără patetisme sau nelimitat „entuziasm evocator”, autoarea alege programatic o abordare evenimentială, monografia propunându-și să treacă în revistă momentele importante ce au determinat creșterea permanentă a acestei instituții și să-i amintească pe oamenii care i-au schimbat destinul.

De la actul de înființare al „Luceafărului” (care pe atunci nu se numea așa) semnat de soții Ligetti, trecând prin anii de directorat ai lui Manole Al. Foca (ctitorul Teatrului de Păpuși din Iași), ai Marietei Dumitriu-Mihalache, ai Nataliei Dănăilă și până la conducerile postrevoluționare, cea a lui Nichita Danilov și mai târziu a lui Mircea Radu Iacoban (care conduce teatrul și azi), monografia reface un traseu de cinci decenii prin interviuri, comentarii, fragmente din cronică și ilustrații. Volumul – având 138 de pagini și o ținută grafică demnă de reținut datorată lui Dan Ursachi – conține foarte utile anexe, necesare instrumente de lucru: repertoriul teatrului, premiile obținute, turneele în străinătate, personalul artistic, o scurtă istorie în date și evenimente. Excelentă mi s-a părut și ideea includerii unor versiuni prescurtate ale monografiei în limba engleză și franceză, ceea ce face posibilă circulația acestor informații și în afara granițelor.

Cristina MODREANU

SIBIU

Gabriela PANȚEL CENUȘER

Și păpușile trăiesc

O aniversare înseamnă mai mult decât o cifră. Zece, douăzeci și cinci, cincizeci de ani de existență ascund – dincolo de bucuria amintirilor și a revederilor, sute de spectacole – sute de păpuși. În cazul Teatrului pentru copii și tineret „Gong” din Sibiu, putem vorbi de peste patru sute de premiere oferite spectatorilor, în cei cincizeci de ani de când s-a înființat.

Monografia instituției, realizată, pentru acest eveniment care s-a produs în urmă cu aproximativ o jumătate de an, de către Nicolae Rodean, ne dezvăluie o lume pe care o cunoșteam, căci am crescut în, și împreună cu ea, dar pe care, abia acum, revăzând titluri, actori și păpuși o conștientizăm și o valorizăm cum se cuvine. Desigur, un teatru servește în primul rând nevoile culturale și spirituale ale comunității, însă, atunci când se produce câte un spectacol de excepție, este păcat să se piardă atât de repede în anonimat. Între *Căsuța din câmpie*, de S. Marșak, reprezentată în 20 februarie 1949, și *Pinocchio*, spectacol ce încheie stagiunea 1999–2000, și-au derulat existența, mai lungă sau mai scurtă, cele patru sute de spectacole care au rămas doar în amintirea publicului, a micilor spectatori. Numai că micii spectatori de atunci au acum tâmpile albe.

Deschiderea oficială, într-un sediu propriu, avea să se petreacă la sfârșitul anului 1949, printr-un act care, citit astăzi, nu mai are nimic din aerul protocolar inițial, ci, dimpotrivă, trezește nostalgii și zâmbete condescendente: „Astăzi, miercuri 21 decembrie 1949, ora 5 după-amiază, are loc festivitatea deschiderii Teatrului de Păpuși «Licurici», care funcționează începând cu această stagiune ca o secție a Teatrului de Stat Sibiu. Se va prezenta piesa *Tândărică și coșarul* de autorul ceh Valdim. Reprezentația va avea loc în noul local al Teatrului de păpuși, instalat la etajul cinematografului Victoria care a fost pus la dispoziția acestui teatru și amenajat în cinstea zilei de 21 decembrie (ziua de naștere a lui I.V. Stalin – n.n.)”.

De-a lungul timpului, secția română și cea germană au coexistat prietenește, într-un spațiu destul de mic, completându-se și ajutându-se reciproc. În prezent, multe spectacole sunt pregătite pentru a fi jucate la ambele secții.

Trecând de la *Casa Pisicii* la *Năzdrăvăniile lui Păcală* și de la *Elefântelul curios* la *Regele cocoșat*, Teatrul „Licurici”, devenit, între timp, „Gong” și-a diversificat modalitatea de expresie și categoria de spectatori cărora li se adresează. Numeroasele succese în domeniul teatrului de animație, precum și

pentru copii și tineret, au avut drept urmare participarea trupei la festivaluri în Elveția, Franța, Grecia, Portugalia, Bulgaria, Belgia, Italia etc., fără a mai vorbi de cele autohtone.

Este de amintit, în acest context, organizarea de către Teatrul „Gong”, începând cu anul 1995, a Festivalului Internațional de artă neconvențională „La Strada”, pe care directoarea Mihaela Grigoraș îl dorește să fie „o manifestare artistică directă, cât mai diversificată și cât mai apropiată de public”.

Un spectacol de excepție al stagiunii, *Năluciri*, creat de regizorul și actorul Dan Hândoreanu pentru publicul tânăr și adult, se află printre acele reprezentații despre a căror existență mult prea efemeră semnalam mai sus.

Conceput ca o serie de „jocuri pantomimice”, el se află la granița dintre pantomimă și teatru nonverbal, căci autorii sunt protagoniștii unor acțiuni pe care le sugerează fără a apela la costumul și gestică pantomimei clasice. Așteptarea, plictiseala, rutina relației conjugale, aspirațiile, singurătatea și moartea sunt tot atâtea teme pe care le regăsim într-un registru major al trăirilor personale.

Cu mijloace puține, într-un decor „sărac”, se naște treptat universul trăirilor noastre însuflețite cu multă sensibilitate, mobilitate și talent de patru actori – Daniela Necșulescu, Angela Paskuy, Jenö Major și Dan Hândoreanu – care promit un viitor remarcabil atât pentru devenirea lor profesională, cât și pentru destinul teatrului „Gong”.

CLUJ

Roxana CROITORU

Tot 50 de ani

Anul 2000 reprezintă și pentru Teatrul de Păpuși „Puck” din Cluj-Napoca un an jubiliar, 50 de ani de la înființare.

Primul spectacol în acest an: *Două Împărătese* de V. Sinachevici, în viziunea

autorului-regizor Rudolf Moca, invitat de la Târgu Mureș.

Cele *Două Împărătese* păstrează subiectul clasic al basmului: lupta Binelui cu Răul, de astă dată cu o dedublare a personalității. Înscenarea regizorului (care semnează și scenografia și ilustrația muzicală) se axează nu numai pe talentul de mânuitori ai păpușarilor, ci și pe posibilitățile lor interpretative, de actori. Micii spectatori sunt chemați să accepte convenția regizorului mizând pe puterea de abstractizare și fantezie

Teatrul de Păpuși „Puck” din Cluj-Napoca – DOUĂ ÎMPĂRĂTESE de V. Sinachevici. Regia: Rudolf Moca. Distribuția: Dana Bontidean, Camelia Constantin, Ramona Atănăsoaie, Angelica Lupeanu, George Borza, Liviu Matei, Virgil Vesa, Lucian Mera, Călin Mureșan. Data premierei: 27 aprilie 2000.